

כ"א באדר ב', תשפ"ד

31 במארס, 2024

חוזר מס' ח- 06 - 2779

לכבוד

תאגידים בנקאיים וסולקים

הנדון: התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת "חרבות

ברזל" (הוראת שעה)

(ניהול בנקאי תקין הוראה מספר 251)

מבוא

1. נוכח מלחמת "חרבות ברזל" שהחלה ביום 7.10.2023, והשלכותיה על הכלכלה בישראל, ועל מנת לסייע למערכת הבנקאית וללקוחותיה להתמודד עם אתגרי המצב, הוצאה הוראת הניהול הבנקאי התקין שבנדון.
2. ההתאמות בהוראה שבנדון נועדו לאפשר לתאגידים הבנקאיים שהוראות הניהול הבנקאי הרלוונטיות חלות עליהם את הגמישות העסקית הנדרשת בעת הזו, במטרה להקל על הלקוחות אשר נפגעו ממצב המלחמה. הוראת שעה זו מעודכנת מעת לעת בהתאם לצורך.
3. לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, ובאישור הנגיד, הארכתי את תקופת תוקפה של הוראת הניהול הבנקאי התקין שבנדון כמפורט להלן, למעט הסעיפים בהוראה שלא מתקיימות לגביהן נסיבות המצדיקות הארכתם – סעיפים אלה יבוטלו. תיקון ההוראה לא לווה בפרסום דוח לפי חוק עקרונות האסדרה, התשפ"ב - 2021, לאור הפטור הקבוע בסעיף 34(ג)(1) לחוק וזאת בשל חשש לפגיעה ממשית באינטרס מוגן שבשלו נדרשת קביעת האסדרה באופן דחוף ולאור הפטור הקבוע בסעיף 34(ג)(5) לחוק שכן התיקון להוראה מאריך את תוקפה לתקופה שאינה עולה על שנה.

עיקרי העדכונים

4. סעיפים 2א, 2ב, 3, 4, 5, 5.1א, 5.2א, 6, 6ג, 7, 8, 9, 9ב, 10, 11, 12, 13, 13א ו-15 יבוטלו.

דברי הסבר

תוקף ההקלות אשר נקבעו בסעיפים האמורים הסתיים ולא נמצאו נסיבות מוצדקות להארכתו.

5. **הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 בנושא "ניהול סיכון אשראי" (סעיפים 5א. ו-5ב. להוראה)**

5.1. סעיף 27א להוראה - הוארכה התקופה בה ייחשב דוח כמעודכן, בשלושה חודשים נוספים,

היינו סה"כ שמונה עשר חודשים ממועד הדוח הכספי.

5.2. סעיף 27ג להוראה - הוארכה בשלושה חודשים נוספים התקופה בה ניתן להמציא נתונים

כספיים חצי שנתיים, סה"כ שנים עשר חודשים.

דברי הסבר

לנוכח מלחמת "חרבות ברזל" והפגיעה בתפקוד המשק, נפגעה היכולת לערוך דוחות כספיים במועד או להמציא נתונים כספיים פנימיים מסוימים. כדי לאפשר העמדת אשראי ללווים שטרם ערכו דוחות כספיים בשל האמור, הוחלט כי תינתן ארכה של שלושה חודשים נוספים על הארכות שכבר ניתנו

לעניין החובה לקבל דוח כספי עדכני הקבועה בסעיף 27א וכן ביחס לחובה הקבועה בסעיף 27ג; ארכה זו תחול בין אם מדובר במתכונת שקבע התאגיד הבנקאי בין אם מדובר במתכונת דוח כספי.

6. הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 360 בנושא "רוטציה וחופשה רציפה" (סעיף 6א. להוראה)

6.1. בסעיף 6א במקום "31.3.2024" יבוא "30.6.2024".

דברי הסבר

המשך מצב המלחמה והשלכותיה, עלול לייצר למערכת הבנקאית קשיים בביצוע שינויים בבעלי תפקידים רגישים. לפיכך, אפשרנו דחייה של שלושה חודשים נוספים עד ליום 30.6.2024 בביצוע רוטציה לבעלי תפקידים רגישים.

7. הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411 בנושא "ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור" (סעיף 9א. להוראה)

7.1. יתווסף סעיף קטן ג(3): "למקבל השירות אושרה הפעילות בהתאם לתנאים הקיימים בסעיף זה עד ליום 31.03.2024".

7.2. בסעיף 17 להוראה (תוקף ההוראה), יתווסף סעיף קטן (ב)4: "סעיף 9א. להוראה, יהיה בתוקף עד ליום 31.12.2024, למעט סעיף 9א(ב), אשר יהיה בתוקף עד ליום 15.05.2024".

דברי הסבר

כדי לא לפגוע בחשבונות תשלום קיימים בהם אושרה עד ליום 31.03.2024 פעילות בספים הקבועים בסעיף זה, נקבע כי ביחס להעברות כספים ותקבולים של כספים, האמור בסעיף זה יחול עד 31.12.2024. באשר ליתרה הצבורה, החל מיום 16.05.2024 תבוטל האפשרות לפעול תחת ההסדר הקבוע בסעיף זה בעבור חשבונות תשלום שהיתרה הצבורה בהם עולה על הקבוע בנספח ב'2.

תחילה

8. מועד תחילת התיקונים להוראה מספר 251 כמפורט בחוזר זה ביום כ"ב באדר ב' תשפ"ד 1) באפריל 2024).

תוקף

9. תוקף הוראת השעה והתיקונים בה הוארך עד יום כ"ד בסיוון תשפ"ד (30 ביוני 2024), למעט לגבי הסעיפים הבאים:

א. סעיף 6ב. להוראה, אשר תוקפו עד ל-30.4.2024.

ב. סעיף 6.1. להוראה, אשר תוקפו הוא עד תום תקופת תוקפן של תקנות התכנון והבנייה (עבודות ומבנים הפטורים מהיתר), (הוראת שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד-2023.

ג. סעיף 9א. להוראה, יהיה בתוקף עד ליום 31.12.2024, למעט סעיף 9א(ב), אשר יהיה בתוקף עד ליום 15.05.2024.

עדכון הקובץ

10. מצ"ב דפי עדכון לקובץ ניהול בנקאי תקין. להלן הוראות העדכון:

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
(3/24) [6] 251-1-5	(2/24) [5] 251-1-6

בכבוד רב,

דניאל חניאשוילי

המפקח על הבנקים

התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת "חרבות

ברזל" (הוראת שעה)

מבוא

1. מטרת הוראת שעה זאת להעניק הקלות רגולטוריות במספר תחומים, וזאת על רקע התפתחות אירוע מלחמת "חרבות ברזל" שהחל בתאריך 7.10.2023, כדי לסייע למערכת הבנקאית וללקוחותיה להתמודד עם אתגרי אירוע זה ולאור השלכותיו הכלכליות האפשריות.

תחולה

2. ההוראה תחול על תאגיד שהוראת הניהול הבנקאי הרלוונטית חלה עליו.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 בנושא "מדידה והלימות הון - גישה

סטנדרטית - סיכון אשראי"

א2. בטל

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301 בנושא "דירקטוריון"

ב2. בטל

ג2. סעיף 45(ג) להוראה 301 -

(א) בפסקה (1), במקום "60 יום" יבוא "90 יום";

(ב) בפסקה (2), במקום "3 ימי עסקים" יבוא "6 ימי עסקים"..

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 308A בנושא "טיפול בתלונות ציבור"

3. בטל

4. בטל

5. בטל

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 310 בנושא "ניהול סיכונים"

5.1 א בטל

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 בנושא "ניהול סיכון אשראי"

א5. בסעיף 27א במקום "הדוח ייחשב כמעודכן אם הוגש עד תשעה חודשים ממועד הדוח הכספי" יבוא "הדוח ייחשב כמעודכן אם הוגש עד שמונה עשר חודשים ממועד הדוח הכספי".

ב5. בסעיף 27ג יקראו את הרישא במקום "שלושה חודשים", "שנים עשר חודשים".

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311A בנושא "ניהול אשראי צרכני"

5. 2. א. בטל

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 325 בנושא "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות**עובר ושב"**

6. בטל

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור"

i.6. המגבלות הקבועות בסעיפים 4 ו-5 עד 8 להוראת ניהול בנקאי תקין 329 לא יחולו על הלוואה שסכומה אינו עולה על 200,000 ₪ והיא אחת מאלה:

(1) הלוואה לבניית ממ"ד הפטורה מהיתר על פי תקנות התכנון והבנייה (עבודות ומבנים הפטורים מהיתר), (הוראת שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד-2023, שפורסמו על ידי מפקדת פיקוד העורף.

(2) הלוואה לשיפור מיגון בדירת מגורים כמפורט ברשימת "חברות מורשות לחיזוק חדר בבית" שמפרסם פיקוד העורף בקישור: <https://www.oref.org.il/12495-17563-he/pakar.aspx>.

ii.6. על אף האמור בסעיף 4 להוראות ניהול בנקאי תקין 329, תאגיד בנקאי רשאי לאשר הלוואה לדיור שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין עד לשיעור מימון של 70%, ובלבד שסכום ההלוואה שמעל שיעור מימון של 50% לא יעלה על 200,000 ש"ח.

הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 350 בנושא "ניהול סיכונים תפעוליים"

iii.6. בסוף סעיף 27 להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 350 יבוא: "אם התקופה של שלוש השנים מסתיימת עד 31.3.2024, רשאי התאגיד הבנקאי להאריך את השלמת עריכת הסקר לכל היותר עד 30.6.2024".

הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 357 בנושא "ניהול טכנולוגיית המידע"

iv.6. לעניין סקר בטיחות שחלה לגביו תקופת 18 החודשים כאמור בסעיף 11(א)(2) להוראת ניהול בנקאי מספר 357 בנושא: "ניהול טכנולוגיית המידע" – רשאי התאגיד הבנקאי להאריך תקופה זו ולערוך סקר כאמור לא יאוחר מיום 30.6.2024, והכל באישור מתועד ומנומק של מנהל הסיכונים הראשי.

הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 360 בנושא "רוטציה וחופשה רציפה"

א.6. על אף האמור בסעיף 3(ב)(2), אם משך הזמן המרבי שהגדיר התאגיד הבנקאי למילוי תפקיד רגיש על ידי מנהל או עובד יפוג עד ל-31.12.2023, התאגיד הבנקאי רשאי להאריך את משך הזמן המרבי עד ל-30.6.2024 ובלבד שיונהגו הבקורות אשר נקבעו לפי סעיף 3(ב)(4).

66. על אף האמור בסעיף 4(א), עובדים בעלי תפקידים רגישים ושאר בעלי התפקידים שעדיין חייבים לנצל חופשה רציפה עד 31.12.2023, יהיו רשאים לנצלה עד 30.4.2024, ככל שניתן לעשות זאת לפי כל דין וככל שהתאגיד יקבע מנגנוני בקרה כאמור בסעיף 4(ה) להוראה 360. לעובד כאמור, שהתאגיד אישר לו דחיית החופשה הרציפה עד ל-30.4.2024 והוא ניצלה בארבעת החודשים הראשונים של שנת 2024, תחשב חופשה זו כחופשה הרציפה היחידה שתידרש לגביו בשנת 2024 לפי סעיף 4(א).

ג6. בטל

הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 367 בנושא "בנקאות בתקשורת"

7. בטל

8. בטל

הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 411 בנושא "ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ומימון

טרור"

9. בטל

9א. על אף האמור בהסדר הקבוע בנספח ב'2 להוראות ניהול תקין 411 (להלן בסעיף זה - "הנספח"), תאגיד בנקאי רשאי לפעול כלהלן:

א. חלף האמור בסעיפים 6.2 עד 6.3 לנספח, בעת מתן שירותי תשלום עבור מקבל השירות, יחולו התנאים הבאים:

(1) סך העברות הכספים שבוצעו לפי הוראות מקבל שירות, במהלך תקופה של שנה אינו עולה על 200,000 שקלים חדשים.

(2) סך הכספים בהם זוכה מקבל שירות במהלך תקופה של שנה אינו עולה על 200,000 שקלים חדשים.

ב. חלף ההגדרה של "שירותי תשלום" בנספח יבוא - כהגדרתם בחוק שירותי תשלום, למעט ניהול חשבון תשלום למשלם או למוטב שהיתרה הצבורה בו עולה על 100,000 שקלים חדשים ולמעט חשבון עובר ושב בתאגיד הבנקאי.

ג. האמור בסעיפים א ו-ב לעיל יחול בכפוף לתנאים הבאים:

(1) על התאגיד הבנקאי לנטר את הפעילות בחשבונות התשלום שבהן יתרת הפעילות הצבורה עולה על 20,000 שקלים חדשים או שסך ההעברות או התקבולים של הכספים עולים על 100,000 שקלים חדשים.

(2) על התאגיד הבנקאי לוודא כי מטרת הפעילות של מקבל השירות הינה למטרת גיוס כספי סיוע על רקע המלחמה, דוגמת סיוע למשפחות הנפגעים והנעדרים ותמיכה בפעילות גופי הביטחון וכוחות ההצלה והסיוע.

(3) על התאגיד הבנקאי לוודא כי האמור בסעיפים א' ו-ב' יחולו על מקבלי שירות אשר אושרה להם פעילות בהתאם לאמור בסעיף זה עד ליום 31.03.2024.

99. בטל

הוראת ניהול בנקאי תקין 451 בנושא "נהלים למתן הלוואות לדיור"

10. בטל

11. בטל

12. בטל

13. בטל

13א. בטל

הוראת ניהול בנקאי תקין 449 בנושא "פישוט הסכמים ללקוח"

14. הוראה 449 לא תחול במועד בקשת לקוח לדחיית תשלומים במסגרת הסכם למתן אשראי, וזאת ככל שמדובר בדחייה לפי מתווה הסיוע ללקוחות בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות ברזל" המפורסם באתר בנק ישראל.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 460 בנושא "הצגת נתוני פעילות בפיקדון ניירות ערך"

15. בטל

הוראת המפקח על הבנקים לפי סעיף 3(א1) לכללי הבנקאות (שירות ללקוח)(גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב-1992

16. בהתאם לסמכותי לפי סעיף 3(א1) לכללי הבנקאות (שירות ללקוח)(גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב-1992, אני מורה כדלקמן:

16.1. על אף הקבוע בסעיף 3(א4) לכללים האמורים לעניין הסכם למתן אשראי, לא תידרש חתימת לקוח לצורך ביצוע בקשת לקוח לדחיית תשלומים, וזאת ככל שמדובר בדחייה לפי מתווה הסיוע ללקוחות בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות ברזל" המפורסם באתר בנק ישראל, ובלבד שתתקבל הסכמת הלקוח ותתועד.

16.2. על אף הקבוע בסעיף 3(א4) לכללים האמורים לעניין הסכם למתן אשראי, בהלוואה לדיור כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין 451 'נהלים למתן הלוואות לדיור' של שני לווים או יותר, בה קיים קושי של אחד הלווים לחתום על מסמכי ההלוואה, וזאת בשל מלחמת "חרבות ברזל", לא תידרש חתימתו של אותו לווה על מסמכי ההלוואה ובלבד שינקטו הליכים מתאימים לזיהויו ותתקבל הסכמתו המתועדת.

תוקף

17. (א) הוראה זו והתיקונים להוראות הקבועים בה יהיו בתוקף עד ליום כ"ד בסיוון תשפ"ד (30 ביוני 2024).

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) –

(1) בטל

(2) סעיף 6ב. להוראה, יהיה בתוקף עד ליום 30.4.2024.

(3) סעיף i.6. להוראה יעמוד בתוקפו עד תום תקופת תוקפן של תקנות התכנון והבנייה (עבודות ומבנים הפטורים מהיתר), (הוראת שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד-2023 שפורסמו על ידי מפקדת פיקוד העורף בקובץ התקנות ביום 26.10.2023.

(4) סעיף 9א. להוראה, יהיה בתוקף עד ליום 31.12.2024, למעט סעיף 9א(ב), אשר יהיה בתוקף עד ליום 15.05.2024.

טבלת עדכונים

תאריך	פרטים	גרסה	חוזר 06 מס'
22/10/2023	חוזר מקורי	1	2760
31/10/2023	עדכון	2	2761
20/11/2023	עדכון	3	2763
28/12/2023	עדכון	4	2771
04/02/2024	עדכון	5	2774
31/03/2024	עדכון	6	2779